

Cement Centraal

Reflectie

Jan Paulus Hoogterp
4003934

The Architecture of the Interior
MSc 3/4: Cultures of craft

Mentoren: E. Schreurs, M. Van Gelderen, H. Van der Meel
Extern: D. Vitner

Het reflecteren op mijn afstudeerwerk zal ik doen aan de hand van zes facetten. Deze facetten zullen een uitleg geven over zowel mijn beweegredenen als de uitkomsten en gebruikte methodes.

Onderwerp

Bij deze studio staat de vraag 'was is ambacht en hoe kijkt de samenleving hier vandaag de dag tegenaan?' centraal. De eerste oriënterende opdracht bestond dan ook uit het maken van een kleine film over een ambacht binnen de bouwsector. Mijn fascinatie lag bij het ambacht binnen de beton productie. Hiervoor had ik gekozen omdat het materiaal zo essentieel is in de huidige bouw en een waardering voor de hoe mooi het kan zijn, mist vaak. Verder wist ik ook weinig van die materiaal en het productie en maakproces af. Mijn afstudeerjaar zag ik als een uitgelezen kans om me meer eigen te maken met beton.

Mijn onderwerp had hierdoor een iets andere invalshoek dan de algemenere discussies die binnen deze studio gaande waren. Bij groepsgenoten was er een trend zichtbaar van ambachten die van oudsher gewaardeerde beroepen waren maar nu vanwege financiële redenen uit het stadsbeeld zijn verdwenen. Mijn ambacht heeft zich nooit in de stad afgespeeld. Het maakproces is dan ook ongeveer honderd jaar oud, en is in principe nog steeds het zelfde. De plek waar dit gebeurt (in de fabriek of op een industrieterrein) is nooit veranderd.

Al waren er ook gelijkenissen. Deze was vooral te vinden in het onderwerp van een nieuwe representatie te geven van de ambacht en welke richting de ambacht opgaat. Klassieke ambachten worden meer bedreigd door nieuwe technologieën. In de betonproductie kunnen de nieuwe technologie juist helpen met het materiaal en het ambacht verder te ontwikkelen. Deze opvatting werd dan ook gedeeld met de andere ambachten.

Onderzoek

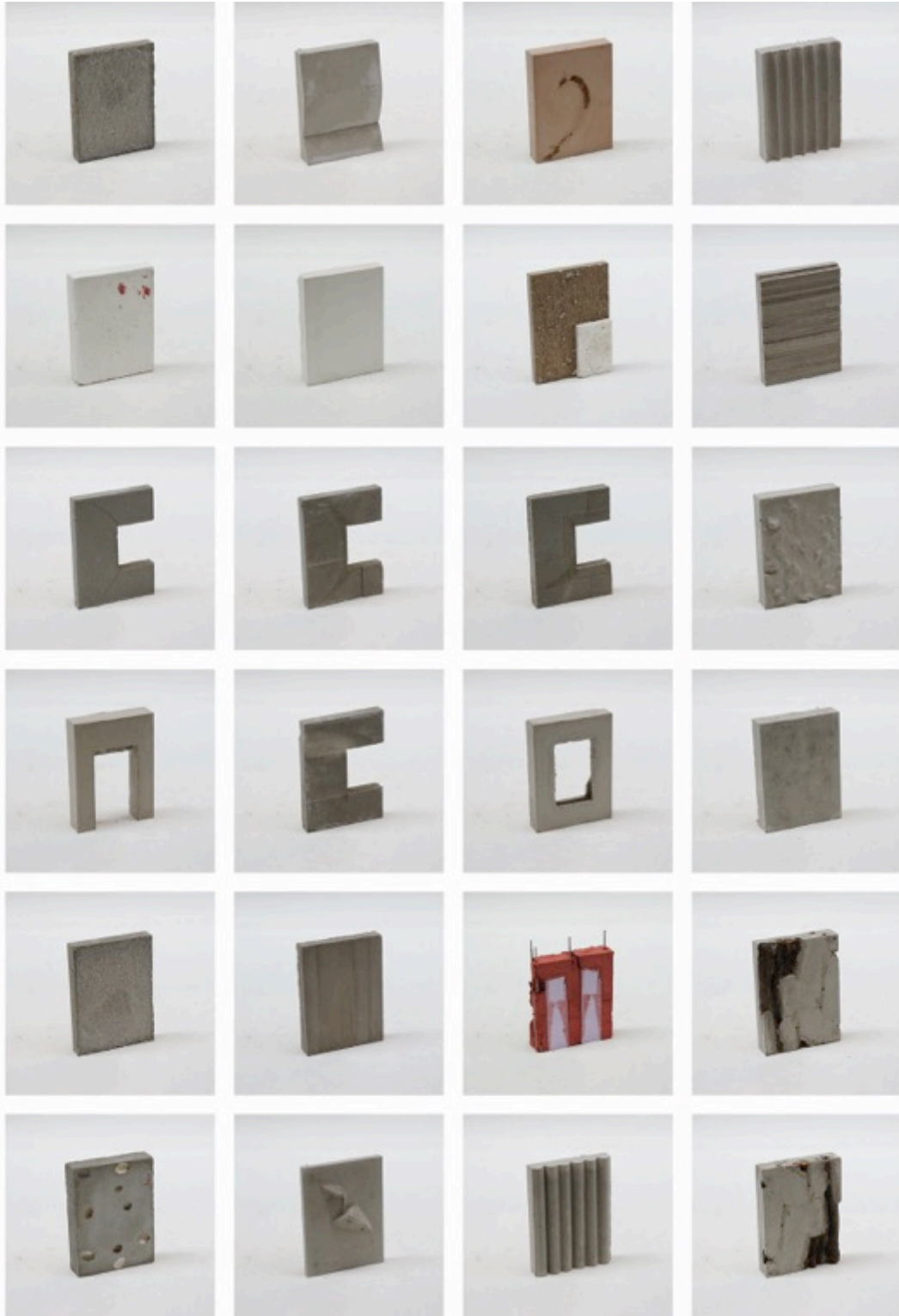
Mijn onderzoek bestond uit het onderzoeken van wat er allemaal komt kijken bij de productie van beton. Hierbij ben ik allereerst opzoek gegaan naar het ambacht binnen deze bouwsector. Deze heb ik bij meerdere aspect ontdekt. Zowel bij de bekisting, als bij de productie van cement, als bij de samenstelling van beton zijn facetten van een ambachtsman te ontdekken. Met daaruit voorkomend een de vraag: Hoe kan deze ambachtelijke manier van werken een antwoord bieden op de wegtrekkende Industrie op het ENCI terrein?

Mijn onderzoek heb ik dan ook na mijn P2 in drie categorieën onderverdeelt; het gekozen programma, deze specifieke locatie en een onderzoek naar het materiaal beton. Dit werkte fijn om mijn gedachtes en manier van werken enigszins te structureren.

Wat betreft het *programma* heeft verschillende literatuur me kunnen helpen met mijn onderzoek. Omdat het programma bestaat uit een beton(bedrijf)school in combinatie met een kenniscentrum was ook een degelijke analyse van het huidige aanbod van scholing voor de bouwsector noodzakelijk. In het speciaal heeft het Techniehuys in Veldhoven als een goede referentie kunnen dienen. Deze school is opgebouwd volgens het principe en boek van Harry Verhoeven, waarbij een betere connectie tussen opleiding en bedrijven wordt gestimuleerd.

De *ENCI* locatie was op meerdere manieren te onderzoeken. Met behulp van literatuur kan ik de unieke eigenschappen van deze locatie onderzoeken. Meerdere bezoeken aan het gebied waren ook noodzakelijk om een goede feeling te krijgen met deze omgeving, omdat deze voor mij vooraf nog totaal onbekend was. Hierbij hebben gesprekken met iemand van de fabriek, een gids en een architect uit de regio geholpen om informatie te winnen over de huidige stand van zaken. Wel moet ik zeggen dat de mensen van de fabriek moeizaam te bereiken waren. Het contact was uiterst moeizaam via mail en telefoon. Uiteindelijk is het me wel gelukt om de site te kunnen bezoeken maar dit ging zeker niet van harte. Maar ook dit soort zaken horen bij het leerproces.

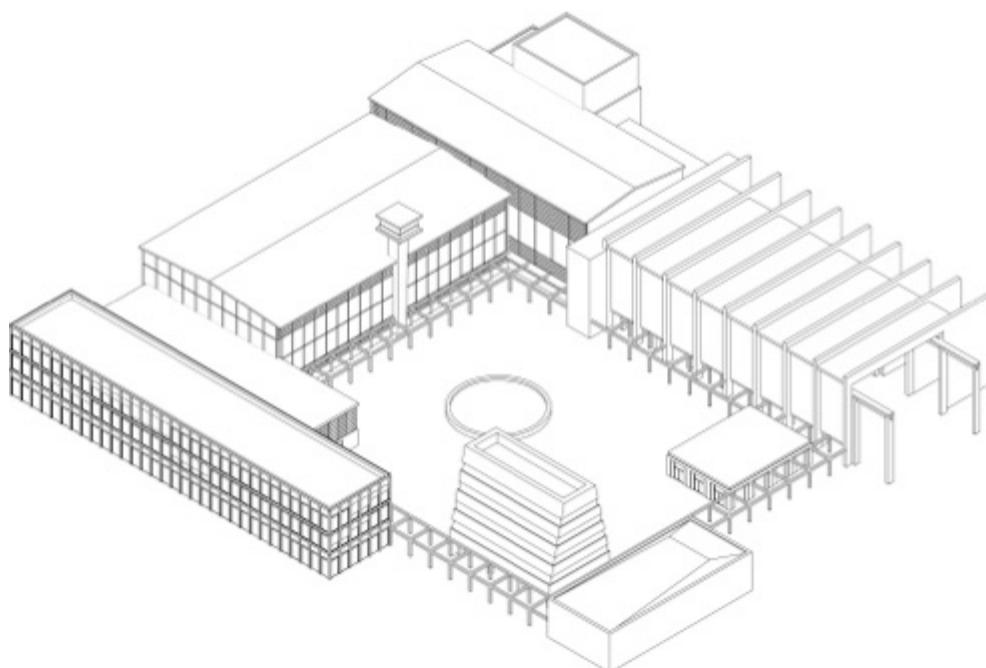

Het *materiaal* beton is onder andere onderzocht met behulp van literatuur. Dit zijn boeken maar ook websites over de nieuwste toepassingen van het materiaal geweest. Maar daarnaast heeft voornamelijk het maken van vele samples geholpen bij dit onderzoek. Hierbij is het ambachtelijk gedachtengoed, waarbij een proces wordt aangeleerd doormiddel van het uit te voeren, duidelijk aanwezig.

Ontwerp

Mijn ontwerp dient als antwoord op mijn onderzoeksvraag. Hierbij zijn verschillende methodes gebruikt om tot dit 'antwoord' te komen. Het onderzoek heeft hierbij geholpen door de opgave aftebaken in 3 fases. Op drie verschillende schaal niveaus bied ik een oplossing op vraagstuk. Op deze manier probeerde ik niet te 'verzuipen' in de grootte van deze opdracht. De drie fases zijn De Stedelijke schaal, de schaal van het gebouw en het interieur van 1 van de clusters.

Daarnaast kwamen er ook hulpmiddelen uit het onderzoek naar voren. Hierbij doel ik vooral op het Materiaal onderzoek met de daarbij horende catalogus. Uit deze gewonnen informatie heb ik keuzes gemaakt die het best paste bij mijn ontwerp. Per programmacluster heb ik een keuze gemaakt welk type beton het beste geschikt is. Dit 'speciale' materiaal heb ik daarna leidend laten zijn voor mijn ontwerp.

Context

Ik hoop met behulp van mijn ontwerp een gedegen antwoord te hebben gegeven op mijn onderzoeksvraag. Ik ga er vanuit dat ik dit op een dergelijke manier heb gedaan dat het als een voorbeeld kan dienen voor andere projecten die over dezelfde onderwerpen gaan. De maatschappelijke context is hierbij dan ook enerzijds de veranderende industrie en de scholing hiervan en aan de andere kant is voor mij het representeren tegenover de buitenstaander een significant uitgangspunt gebleken. Terugkijkend is vooral dit laatste belangrijk geweest in mijn ontwerp.

Proces

Terugkijkend is de algemene planning; waarbij er steeds meer word ingezoomd ook bij mij van toepassing geweest. Echter heb ik wel tot op het laatste moment aspecten lopen veranderen op een stedelijke schaal. De strategie en globale gebouwworm werd tot op het laatste moment veranderd. Dit heeft als gevolg als de latere stappen in het ontwerp in een sneller tempo hebben moeten plaatsvinden. Achteraf gezien had dit natuurlijk eerder gemoeten, maar aan de andere kant was ik dan ook niet op mijn huidige ontwerp uitgekomen.

De driedeling die ik heb gebruikt bij mijn onderzoek heeft bij mij goed gewerkt. Dit is wel een opdeling die niet perse voor elk project goed zal werken. De onderwerpen zijn specifiek voor deze opgave relevant. Dit heeft ook het tot gevolg dat deze drie onderwerpen het meeste aandacht hebben genoten, en het meest zijn uitgewerkt. Alternatieve van een andere manier van aanpak op deze locatie zijn dan ook meer niet uitgewerkt.

Terugkijkend op mijn proces heb ik veel tijd en energie gestoken in het ontdekken van het materiaal beton en het gebruik en representatie hiervan. Dit is dan ook de rode draad door mijn ontwerp. De locatie vroeg hier naar mijn mening ook om.